

23 פברואר 2016
סימוכין: 30954

לכבוד
אלוף רוני נומה
מפקד הגדה המערבית

באמצעות דוא"ל: pniot-tzibur@mail.idf.il ובאמצעות פקס: 02-5305724

הנדון: בהול - הטלת כתר נוסף על העיר קבטיה

1. הרינו לפנות אליך בשם מרשתנו, המוקד להגנת הפרט, בעניין כתר נוסף שהוטל בליל יום ראשון ה-21.2.2016, על העיר קבטיה.
2. נזכיר כי ביום 4.2.2016 פנינו אליך בעניין כתר קודם שהוטל על העיר קבטיה ביום 3.2.2016. פנייתנו טרם נענתה, אך ביום 6.2.2016 הכתר הוסר.
3. הדברים שנאמרו במכתבנו בנוגע לכתר הקודם על קבטיה, יפים כמובן גם בנוגע לכתר הנוכחי.
4. קבטיה היא העיר השניה בגודלה בנפת גינין. היא מונה 30,000 נפשות. עיקר פרנסתם של תושבי העיר היא מחוץ לעיר וחלק גדול מהתושבים מתפרנס מעבודה במחצבות אשר נמצאות מחוץ לעיר.
5. בעיר ישנם שני מרכזי רפואת חירום שיכולים לתת מענה ראשוני, ואמבולנס אחד בלבד. ביה"ח הקרוב לקבטיה נמצא בגינין.
6. הטלת הכתר על קבטיה סותרת התחייבויות מפורשות של המדינה לבית המשפט העליון בתשובה לעתירה לבג"ץ של האגודה לזכויות האזרח בישראל נגד הכתר שהוטל על העיר שכס (בג"ץ 7577/06). יודגש כי העתירה עסקה בכתר שהגבלותיו היו קלות יותר מההגבלות המוטלות כרגע על העיר קבטיה היות ודובר בהגבלות על קבוצת גיל מסוימת וכן כי על פי תגובת המדינה לעתירה מיום 7.1.2007:
"לעניין זה יודגש כבר עתה, כי המונח "כתר", ככלל, אין משמעו, איסור גורף על יציאה וכניסה משטח מסוים, אלא מדובר בהתניית התנועה אל ומחוץ לאזור בבידוק בטחוני. דהיינו, כתר על העיר שכס, משמעה, הצבת מחסומים וחסימות המונעים מעבר חופשי אל ומחוץ לעיר שכס, אך מאפשרת את המעבר אל ומחוץ לעיר בכפוף לבדיקה בטחונית".
סעיף 15 לתגובת המדינה הנמצאת ב: <http://www.hamoked.org.il/items/8711.pdf>
7. בהמשך התגובה נאמר כי הטלת הכתר עוגנה בהכרזה של מפקד כוחות הצבא וכמו כן (בסעיף 19) כי:
"הטעמים להטלת כתר, ולניתוק תאי שטח מסוימים זה מזה, הינם טעמים ביטחוניים מובהקים. צעדים אלה נועדו להקשות על מחבלים וגורמים עוינים שונים את האפשרות לצאת מתוך השטח המכותר באופן חופשי ובלתי מפוקח, בדרכם לביצוע פיגועים, וכן נועדו הם להקשות עליהם, לאחר ביצוע פיגוע, להימלט לתוך שטח מסוים (בעיקר שטחי A ו-B). כמו כן, הכתרים מקשים על תכנון פיגועים, על העברת הוראות לביצוע פיגועים, על העברת אמצעי לחימה ממקום למקום, וכדומה. מטעמים אלה, החיוניים לביטחון האזור, ננקט אמצעי זה".
8. התגובה אף מדגישה כי הסיבה להטלת הכתר דווקא על העיר שכס הינה הפיכתה של העיר ל"בירת טרור" וכי הודות לכתר "סוכלו בשנים האחרונות עשרות ואף מאות פיגועי חבלה שכוונו נגד מטרות ישראליות".
9. בנוגע לטענת העותרת כי הטלת הכתר הינה בבחינת ענישה קולקטיבית, תשובת המדינה היתה חדה וברורה:

86. דין טענה זו להידחות. אכן, אין מחלוקת שכללי המשפט הבינלאומי המנהגי אוסרים על ענישה קולקטיבית. עם זאת, וכפי שפורט לעיל, הרי שאין מדובר, במקרה דנן, בענישה כלשהי כלל ועיקר, אלא בפעולות מנע ביטחוניות הננקטות מכוח סמכותו וחובתו של המפקד הצבאי להגן על כלל תושבי אזור יהודה והשומרון, כמו גם על מדינת ישראל ותושביה.

87. כפי שהקמת מחסומים וביצוע בידוק בטחוני סביב העיר שכם וסביבתה אינה אמצעי ענישה קולקטיבי, וטענות בעניין זה כבר הועלו ע"י העותרת בפרשת עלאונה ולא התקבלו, כך גם מגבלות התנועה המוטלות במסגרת כתר זה, מעת לעת, ובהתאם לנסיבות הביטחוניות המשתנות באזור, אינן מהוות ענישה קולקטיבית. הפגיעה אינה המטרה שבהטלת המגבלות, התכלית היא בטחונית והפגיעה היא נלווית לאמצעי הנקט. נשוב ונדגיש, כי הוחלט, כיום, שמגבלות תנועה על תושבים בין גילאים מסוימים יוטלו על בסיס מידע קונקרטי לפיו קיים מידע על מפגע המחפש לעשות דרכו אל מחוץ למרחב.

88. העותרת מבקשת ללמוד מהעובדה שמדובר בהגבלה גורפת, כי מדובר בסנקציות עונשיות-קולקטיביות, אולם אין כך הדבר.

89. קיימת אבחנה בין אלמנטים ביטחוניים-מניעתיים לבין אלמנטים עונשיים. על אבחנה זו עמד בית המשפט הנכבד במסגרת בג"ץ 1113/90 שוא נ' מפקד כוחות צה"ל בחבל עזה, פ"ד מד(4) 590, שם כוונה העתירה נגד עוצר אשר הוטל מדי לילה על חבל עזה. העותרים שם טענו, בין השאר, כי הטלת העוצר הנמשך מיועדת לשמש סנקציה, ולא להשגת מטרה זו מסורה הסמכות האמורה בידי המשיב. בית המשפט העליון קבע בפסק דינו באותה עתירה, שאילו היה מדובר בסנקציה, הדבר היה אסור.

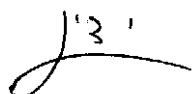
10. גם אם מרשתנו לא מסכימה לכל אשר כתוב בסעיפים אלה לתגובת המדינה, דומה כי לא ניתן לחלוק על כך שהטלת הכתר סביב העיר קבטיה ומניעה גורפת של המעבר אליה ומחוצה לה הינה סנקציה עונשית קולקטיבית ולא אלמנט ביטחוני-מניעתי.

11. לאור כל האמור לעיל מרשתנו דורשת את ההסרה המיידית של הכתר סביב העיר קבטיה והפסקת הענישה הקולקטיבית של תושביה.

12. למותר לציין כי אנו עדיין ממתנינים לתשובה למכתבנו בנוגע לכתר הקודם שהוטל על קבטיה.

13. היה והכתר לא יוסר באופן מידי, בכוונת מרשתנו לפנות לערכאות בעניין זה. לצורך כך, נבקש להעביר לידינו את ההכרזות או הצווים מכוחם הוטלו הכתר הנוכחי והכתר הקודם על העיר ואת כל הנימוקים להטלתם.

בתודה מראש,

ידין עילם, עורך דין

העתקים:

ח"כ משה יעלון, שר הביטחון
אלימ דורון בן-ברק, יועמ"ש הגדה המערבית
עו"ד אסנת מנדל, מנהלת מחלקת בג"צים